

15.1.2026

Automaation lisääminen viranomaisten neuvonnassa -työryhmä

Aika 15.1.2026 klo 9:30-11:30

Paikka Teams

Osallistujat Antti Helin, valtiovarainministeriö (puheenjohtaja)
Kaj Välimäki, valtiovarainministeriö (varapuheenjohtaja)

Merita Erkkilä, liikenne- ja viestintäministeriö
Mariia Suominen, oikeusministeriö
Liisa Leppävirta, oikeusministeriö (varajäsen)
Outi Äyräs-Blumberg, sosiaali- ja terveysministeriö, poistui klo 10.00
Miska Lautiainen, valtiovarainministeriö
Riitta Teiniranta, ympäristöministeriö (varajäsen), poistui klo 10.30
Saara Vasarla, Kansaneläkelaitos
Susanna Metsälampi, Liikenne- ja viestintävirasto
Jani Juva, Verohallinto
Elena Vigren, Verohallinto (varajäsen)
Oona Ojajärvi, Kuntaliitto
Laura Klami, Tampereen kaupunki

Poissa:
Tuula Nousu, sosiaali- ja terveysministeriö (varajäsen)
Johanna Korpi, ympäristöministeriö
Noora Riskilä, Liikenne- ja viestintävirasto (varajäsen)
Maria Nikkilä, Tampereen kaupunki (varajäsen)
Rasmus Rantanen, Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy
Hanna Menna, Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy (varajäsen)
Tommi Kuukka, Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue

1. Kokouksen avaaminen ja asialistan hyväksyminen

Avattiin kokous klo 9.32. Hyväksyttiin etukäteen jaettu asialistaluonnos muutettuna, siten, että siirretään seuraavaan kokoukseen lausuntokierrosta ja jatkovalmistelua koskevat kohdat.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

3. Terveiset yhteiskunnan uudistamisen ministerityöryhmästä

Puheenjohtaja kertoi ministerityöryhmän käsittelystä 12.12. Työryhmätyön mukaiset keskeiset lainsäädäntölinjaukset olivat ministerityöryhmän käsiteltävänä ja ne hyväksyttiin. HE-luonnos ei ollut ministerityöryhmän katsottavana.

Ministerityöryhmä piti nykyiseen digipalvelulain 6 a §:ään sisältyvien avoimuusvelvoitteen, tallennusvelvoitteen ja luonnollisen henkilön kanssa asiointin mahdollistavan velvoitteiden taustalla olevia periaatteita tärkeinä myös jatkossa. Tämän vuoksi näitä ei nyt ehdotettaisi poistettavaksi HE-luonnoksessa.

4. Hallituksen esityksen luonnos (17.12.), keskeiset muutokset ja keskustelu

Keskusteltiin HE-luonnoksen valikoiduista kohdista diaesityksen perusteella:

Sääntelyn tavoite: Keskusteltiin ennen kaikkea siitä, ilmeneekö HE-luonnoksesta sen tavoite riittävän selvästi. Keskusteltiin tarpeesta kuvata HE-luonnoksen vaikutustenarviointiosuudessa, miten ehdotetut säännösmuutokset vaikuttaisivat nykytilanteeseen verrattuna. Tätä varten tarvittaisiin soveltavilta viranomaisilta myös konkreettisia esimerkkejä siitä, minkä tyyppisistä neuvontatilanteista voisi jatkossa olla kyse. Puheenjohtaja toimittaa työryhmän jäsenille kirjallisen pyynnön. Tietoja pyydetään seuraavaan kokoukseen mennessä.

Keskusteltiin myös neuvonnan suhteesta tietosuoja-asetuksessa lähtökohtaisesti kiellettyihin automatisoituihin yksittäispäätöksiin silloin, kun nämä ratkaisut eivät ole hallintopäätöksiä.

Lakiehdotus: Puheenjohtaja esitteli uuden ehdotuksen luonnollisen henkilön kanssa asiointin mahdollistavan velvoitteen muotoiluksi. Uutta ehdotusta pidettiin nykyistä säännöstä parempana. Poistetaan nykyiseen pykälään sisältyvä säännös siitä, että neuvonnassa ei tuoteta viranomaisen ratkaisua, koska se on ilman säännöstäkin itsestään selvä asia. HE-luonnokseen kuitenkin selkeytetään sitä, että samassa asiointitapahtumassa voi tapahtua sekä neuvontaa että päätöksentekoa ja myös automaattista päätöksentekoa.

Säännöskohtaiset perustelut: Pyritti selkeyttämään pykälää, että se olisi ikään kuin uusi pykälä. Selkeytetään myös säilyvien säännösten perusteluja. Siirretään joitain osia muualle HE:ssä. Täsmennetään syrjintäriskin hallintavelvoitteesta viranomaiselle aiheutuvia vaatimuksia.

Tietosuoja: Tietosuojalainsäädäntöä koskevaa osuutta päivitetään ja selkeytetään. Selkeytetään myös DPL 6 a §:n suhdetta muuhun lainsäädäntöön.

Tekoälyasetuksen liikkumavara: Sovittiin, että käytetään ns. ensisijaista perusteluvaihtoehtoa. Kansallisesti voidaan siis säätää viranomaisten digitaalisten palveluiden tarjoamista koskevista velvoitteista, koska säännellään eri asiaa kuin tekoälyasetuksessa.

Keskusteltiin myös vaikutusten arvioimisesta ja muista täydennystarpeista ennen lausuntokierrosta. Keskusteltiin myös tarpeista selkeyttää HE-luonnoksen sanoituksia lukijoille, jotka eivät ole olleet mukana valmistelutyössä.

Täydennyksiä tehdään seuraavaan työryhmäkokoukseen asti, jossa kommentoitavana olisi koko HE-luonnos. Seuraavassa kokouksessa päätettäisiin muutostarpeista ja seuraavista askelista kohti lausuntokierrosta. Lausuntokierros voisi tällöin alkaa maaliskuussa, joka johtaisi käytännössä siihen, että HE:n esittely siirtyisi alkusyksyyn. Perusvalmisteluaikatauluja ei tämän vuoksi ole mahdollista enää venyttää, ettei kokonaisaikataulu vaarannu.

5. Lausuntokierroksen ja jatkovalmistelun aikataulu

Tämä kohta päätettiin siirtää käsiteltäväksi seuraavassa kokouksessa.

6. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

7. Seuraava kokous

Työryhmän seuraava kokous pidetään 29.1. kello 9:30-11:30.

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.22.

LIITE

Diaesitys